

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
19 december 2022
Ons kenmerk
Cft 202200160
Pagina
1/5

Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Bijlage

-

Onderwerp
Reactie derde uitvoeringsrapportage en advies derde ontwerpbegrotingswijziging
2022

Geachte heer Johnson,

Op 7 december 2022 ontving het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) de derde uitvoeringsrapportage (UR) en de derde ontwerpbegrotingswijziging (OBW) over het begrotingsjaar 2022 van Saba. De UR over het derde kwartaal van 2022 had in lijn met artikel 22 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) uiterlijk op 28 oktober 2022 ingediend moeten zijn. Het Cft verzoekt u in het vervolg de wettelijke termijn aan te houden. Met dit schrijven ontvangt u op basis van artikel 22 van de Wet FinBES de reactie van het Cft op de derde UR en het advies bij de derde OBW 2022.

Toetsingskader

Het toetsingskader voor beoordeling van de UR wordt gevormd door de Wet FinBES aangevuld met de in het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES (BBV BES) opgenomen criteria.

Oordeel

Saba realiseert tot en met het derde kwartaal 2022 USD 15,1 miljoen aan reguliere baten en USD 16,5 miljoen aan reguliere lasten, exclusief bijzondere uitkeringen. Saba realiseert daarmee een voorlopig tekort van USD 1,4 miljoen tot en met het derde kwartaal van 2022. Het voorlopige negatieve resultaat wordt enerzijds veroorzaakt door achterblijvende baten, en anderzijds door hogere lasten dan begroot. De achterblijvende baten zijn deels te verklaren door lagere baten uit lokale heffingen. Zo blijven de baten uit de havengelden, logeerbelasting, luchthavenbelasting, en vervoer van studenten achter ten opzichte van de begroting.

Daarnaast heeft Saba in het derde kwartaal van 2022 extra lasten gerealiseerd met het oog op een verhoging van de vrije uitkering. Deze verhoging was al wel toegezegd door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), en in het derde kwartaal nog niet ontvangen door Saba. Saba heeft op 11 november 2022 bericht ontvangen van de staatssecretaris van BZK dat deze verhoging van de vrije uitkering van USD 3,2 miljoen aanstaande is.¹

Het Cft verzocht Saba in zijn reactie op de tweede UR 2022 om vanaf de derde UR onderscheid te maken tussen de reguliere baten en lasten en de baten en lasten samenhangend met bijzondere uitkeringen.² Saba heeft gehoor gegeven aan dit verzoek en de bijzondere uitkeringen in de derde UR afzonderlijk gepresenteerd van de reguliere baten en lasten. Hiermee wordt het inzicht in de financiële positie en exploitatie van Saba vergroot.

Saba heeft bij de derde UR ook een OBW opgenomen, dit betreft de derde wijziging van de begroting in 2022. Met de OBW worden zowel de baten als de lasten voor 2022 met USD 11,1 miljoen verhoogd. Het verwachte resultaat ultimo 2022 verandert met deze OBW niet en blijft nihil. Het Cft is van oordeel dat de OBW nadere toelichting en aanpassing behoeft, mede naar aanleiding van de realisatie in het derde kwartaal 2022.

Saba verhoogt in de OBW de reguliere baten en lasten met USD 6,9 miljoen,³ terwijl uit de derde UR blijkt dat Saba op 7 juli 2022 een verhoging van de vrije uitkering ontving van USD 5,2 miljoen en vervolgens op 11 november 2022 nog eens een verhoging van de vrije uitkering ontving van USD 3,2 miljoen. Het Cft kan uit de OBW niet herleiden hoe beide verhogingen in de OBW zijn verwerkt en verzoekt Saba dit nader toe te lichten in de OBW. Daarnaast is ook onduidelijk of Saba in de OBW de baten uit lokale heffingen neerwaarts heeft bijgesteld naar aanleiding van de realisatie tot en met het derde kwartaal. Het Cft verzoekt ook op dit punt om opheldering.

Saba licht in de OBW toe dat een aanzienlijk deel van de lastenverhoging een stijging van de personeelslasten betreft, als gevolg van onder meer een herziening van het functiegebouw en verhoging van het minimumloon. De verhoging van de personeelslasten wordt in de OBW echter niet cijfermatig onderbouwd, waardoor niet duidelijk is wat de totaal begrote personeelslasten voor 2022 zijn. Hiermee wordt niet voldaan aan artikel 3 lid 2 van het BBV BES, dat stelt dat de begroting duidelijk en stelselmatig de omvang van alle geraamde baten en lasten dient weer te geven.

De onduidelijkheden in de OBW komen ook voort uit de wijze waarop Saba de baten en lasten verantwoordt. Saba verantwoordt de baten en lasten op basis van de functionele indeling, zoals voorgeschreven door het BBV BES.

---

¹ BZK, kenmerk 2022-0000602357, Aanvulling vrije uitkering 2022, d.d. 11 november 2022.

² Cft, kenmerk Cft 2022200093, Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage en advies tweede begrotingswijziging 2022, d.d. 11 augustus 2022.

³ Saba verhoogt daarnaast de baten en lasten gerelateerd aan bijzondere uitkeringen met USD 4,2 miljoen in de derde OBW.

Het Cft verzoekt u om vanaf de vierde UR 2022 ook een eenduidige weergave op basis van economische categorieën (zoals de vrije uitkering, bijzondere uitkeringen, lokale heffingen, personeelslasten, subsidies, etc.) op te nemen. Hiermee worden zowel het inzicht in de ontwikkeling van de begroting als de sturingsmogelijkheden bij de realisatie vergroot.

Toelichting

In tabel 1 is de vastgestelde begroting 2022 weergegeven en de vastgestelde begroting 2022 inclusief de derde OBW. Daarnaast geeft tabel 1 de realisatie tot en met het derde kwartaal van 2022 weer, en de realisatie ten opzichte van de vastgestelde begroting 2022 inclusief de derde OBW.

De vastgestelde begroting 2022 van Saba toonde een tekort van USD 1,0 miljoen. Saba dekte dit tekort aanvankelijk met een onttrekking aan de algemene reserve. Nu de vrije uitkering structureel is verhoogd, heeft Saba deze onttrekking ongedaan gemaakt.

Tabel 1: Overzicht baten en lasten (in miljoenen USD)⁴

	Begroting 2022	Begroting incl. OBW⁵	3e UR 2022	Realisatie
Baten	12,1	22,2	15,1	68%
Lokale heffingen	1,6	-	1,2	71%
Overige baten	10,5	-	13,9	67%
Lasten	13,1	22,2	16,5	74%
Personeelslasten	7,5	-	7,2	96%
Overige lasten	5,6	-	9,3	63%
Resultaat	-1,0	0,0	-1,4	

Bron: vastgestelde begroting 2022, derde uitvoeringsrapportage 2022 en derde ontwerpbegrotingswijziging 2022 van Saba

Baten

Saba realiseert tot en met het derde kwartaal van 2022 USD 15,1 miljoen aan reguliere baten, gelijk aan 68 procent van de gewijzigde begroting. De baten uit de lokale heffingen blijven licht achter ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit wordt met name verklaard door lagere baten uit de havengelden, logeerbelasting, luchthavenbelasting, en vervoer van studenten aan de Saba University School of Medicine. Hierin is een aarzelend herstel van het toerisme zichtbaar. Ook leidt de introductie van de nieuwe ferry tot lagere passagiersaantallen bij de luchthaven.

⁴ In deze tabel is sprake van afronding op hele USD miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁵ De onderverdeling van baten en lasten is niet uit de derde OBW 2022 te herleiden.

Saba stelt in de derde UR voornemens te zijn bovengenoemde baten uit lokale heffingen neerwaarts bij te stellen, maar uit de derde OBW kan het Cft niet opmaken of deze bijstelling daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

De verkoop van drinkwater uit de in 2021 geopende bottelarij nam in het derde kwartaal van 2022 toe ten opzichte van het tweede kwartaal, maar blijft nog altijd achter ten opzichte van de begroting. Het Cft adviseerde Saba bij de tweede UR 2022 om de begrote baten voor de verkoop van drinkwater neerwaarts bij te stellen indien de verkoop in het derde kwartaal niet zou verbeteren. Deze aanbeveling is niet opgevolgd. Het Cft verzoekt Saba de verkoop van drinkwater in 2023 nauwlettend te volgen, en indien nodig de begroting tijdig aan te passen.

Lasten

Tot en met het derde kwartaal van 2022 realiseert Saba USD 16,5 miljoen aan reguliere lasten, de realisatie bedraagt hiermee 74 procent van de gewijzigde begroting. Saba realiseert tot en met het derde kwartaal van 2022 USD 7,2 miljoen aan personeelslasten. De begroting inclusief de derde OBW gaat uit van USD 7,5 miljoen aan personeelslasten voor geheel 2022. Dit betekent dat Saba ultimo september al 96 procent van de begrote personeelslasten realiseerde. Saba stelt met de derde OBW de personeelslasten naar boven bij, maar het is onduidelijk welk bedrag hiermee gemoeid is.

Bijzondere uitkeringen

Saba heeft de baten en lasten die samenhangen met bijzondere uitkeringen niet opgenomen in de vastgestelde begroting 2022. Saba verantwoordt deze baten en lasten gedurende het begrotingsjaar met begrotingswijzigingen. Pas wanneer een bijzondere uitkering daadwerkelijk wordt aangewend, neemt Saba de baten en lasten op in een OBW. Door deze wijze van rapporteren zijn de baten en lasten die samenhangen met bijzondere uitkeringen altijd identiek aan elkaar. Tot en met het derde kwartaal van 2022 realiseert Saba USD 6,6 miljoen aan baten en lasten samenhangend met bijzondere uitkeringen.

Liquiditeitspositie

De liquiditeitspositie van Saba bedraagt ultimo september 2022 USD 52,0 miljoen. Een bedrag van USD 49,9 miljoen hiervan is geormerkt voor bijzondere uitkeringen. Er resteert derhalve een saldo van USD 2,1 miljoen aan vrij besteedbare middelen. Dit is een stijging van USD 1,0 miljoen ten opzichte van het saldo ultimo juni 2022, deze stijging wordt niet toegelicht. Het Cft benadrukt dat de liquiditeitspositie van Saba een belangrijk aandachtspunt blijft.

Financieel beheer

Saba heeft in de derde UR een uitgebreide beschrijving opgenomen van de maatregelen die Saba in de eerste drie kwartalen doorvoerde ter verbetering van de financiële overheidsorganisatie. Het ontvangerskantoor (Receiver's Office) is nu rechtstreeks ondergebracht bij de afdeling Financiën. Saba verwacht synergievoordelen te realiseren door deze fusie, en de dagelijkse werkzaamheden efficiënter te kunnen uitvoeren.

Kenmerk
Cft 202200160
Blad
5/5

De afdeling Financiën heeft evenwel verschillende problemen ondervonden tijdens de herstructurering, waardoor veel vertraging is ontstaan bij het opstellen van de jaarrekening 2021, de ontwerpbegroting 2023, de derde UR over 2022 en derde OBW 2022. Het Cft acht de herstructurering van de afdeling Financiën en de introductie van een planning en controlteam een positieve ontwikkeling, en verwacht dat dit een belangrijke bijdrage zal leveren aan het tijdig aanleveren van de begrotingsdocumenten.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Saba
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Saba